

MILLIY AMALIY SAN'ATNI RIVOJLANTIRISHDA AN'ANAVIYLIK VA ZAMONAVIYLIKNING UYG'UNLASHUVI

Kamolov Shavqiddin Shokirovich

Buxoro davlat muzey-qo'riqxonasi "Buxoroda Temirchilik hunari tarixi" muzey-ustaxonasi filial mudiri

Fatullayeva Lubat Umedovna

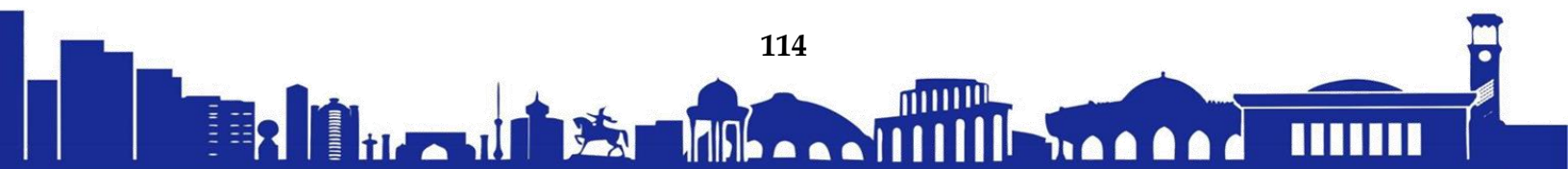
Buxoro davlat muzey-qo'riqxonasi "Buxoroda Temirchilik hunari tarixi" muzey-ustaxonasi katta ilmiy xodimi

Ushbu maqolada milliy amaliy san'atni rivojlantirish jarayonida an'anaviylik va zamonaviylikning uyg'unlashuvi masalalari tahlil qilinadi. Amaliy san'at xalqning madaniy merosi, estetik qarashlari va tarixiy tajribasini o'zida aks ettiruvchi muhim soha sifatida qaraladi. Maqolada an'anaviy hunarmandchilik turlarining bugungi kundagi ahamiyati, ularni saqlab qolish va rivojlantirish yo'llari yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar, dizayn yondashuvlari va innovatsion g'oyalarning amaliy san'at taraqqiyotiga ta'siri tahlil qilinadi. Muallif tomonidan milliy qadriyatlarni asrab-avaylash bilan birga, ularni zamonaviy talablar asosida takomillashtirish zarurligi asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari amaliy san'atni yanada rivojlantirish va uni global miqyosda targ'ib qilish imkoniyatlarini ochib beradi.

Kalit so'zlar: milliy amaliy san'at, an'anaviylik, zamonaviylik, uyg'unlashuv, hunarmandchilik, madaniy meros, innovatsiya, dizayn, estetik tarbiya, rivojlanish

РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИКЛАДНОГО ИСКУССТВА НА ОСНОВЕ ГАРМОНИЧНОГО СОЧЕТАНИЯ ТРАДИЦИЙ И СОВРЕМЕННОСТИ

В данной статье рассматриваются вопросы гармоничного сочетания традиций и современности в развитии национального прикладного искусства. Прикладное искусство анализируется как важная сфера, отражающая культурное наследие, эстетические взгляды и исторический опыт народа. В работе освещается значение традиционных видов ремесленного искусства в современных условиях, а также

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2024 SJIF 2024 - 5.073 Volume-4, Issue-3

пути их сохранения и дальнейшего развития. Особое внимание уделяется влиянию современных технологий, дизайнерских подходов и инновационных идей на развитие прикладного искусства. Автор обосновывает необходимость сохранения национальных ценностей с одновременным их совершенствованием в соответствии с современными требованиями. Результаты исследования раскрывают перспективы дальнейшего развития и популяризации национального прикладного искусства на международном уровне.

Ключевые слова: национальное прикладное искусство, традиции, современность, гармония, ремесло, культурное наследие, инновации, дизайн, эстетическое воспитание, развитие

THE DEVELOPMENT OF NATIONAL APPLIED ART BASED ON THE HARMONY OF TRADITION AND MODERNITY

This article examines the issues of harmonizing tradition and modernity in the development of national applied art. Applied art is considered as an important field that reflects the cultural heritage, aesthetic views, and historical experience of a nation. The paper highlights the significance of traditional crafts in contemporary society and explores ways of preserving and further developing them. It also analyzes the impact of modern technologies, design approaches, and innovative ideas on the advancement of applied art. The author emphasizes the necessity of preserving national values while improving them in accordance with modern requirements. The findings of the study reveal new opportunities for the development and global promotion of national applied art.

Keywords: national applied art, tradition, modernity, harmony, craftsmanship, cultural heritage, innovation, design, aesthetic education, development

KIRISH. Milliy amaliy san'at insoniyat sivilizatsiyasining ajralmas qismi bo'lib, u xalqning tarixiy xotirasi, estetik didi, ma'naviy qadriyatlarini hamda ijtimoiy hayot tarzini o'zida mujassam etadi. Har bir millatning o'ziga xos amaliy san'ati mavjud bo'lib, u avloddan-avlodga o'tib kelayotgan an'analar asosida shakllanadi va boyib boradi. Amaliy san'at nafaqat maishiy ehtiyojlarni qondiruvchi buyumlar yaratish bilan cheklanib qolmay, balki insonning badiiy tafakkurini rivojlantiruvchi, estetik zavqini oshiruvchi muhim vosita sifatida ham namoyon bo'ladi.

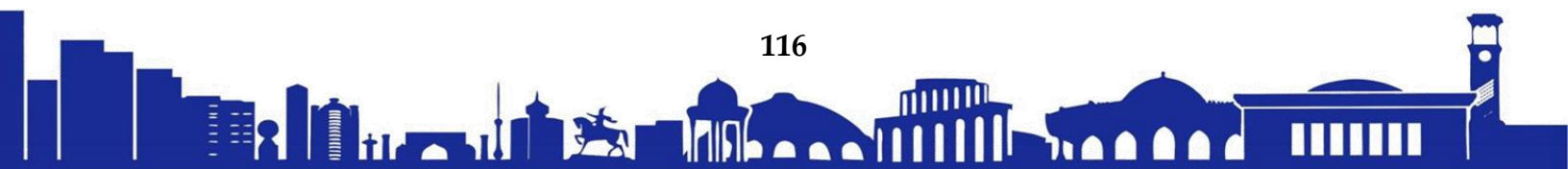
Bugungi globallashuv, raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan davrda milliy amaliy san'at oldida yangi vazifalar va muammolar yuzaga kelmoqda. Bir tomondan, an'anaviy san'at turlarini asrab-avaylash, ularning asl mohiyatini saqlab qolish zarur bo'lsa, ikkinchi tomondan, zamonaviy bozor talablari, dizayn yo'nalishlari va innovatsion texnologiyalar asosida ularni takomillashtirish ehtiyoji ortib bormoqda. Aynan shu jarayonda an'anaviylik va zamonaviylikning uyg'unlashuvi muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston Respublikasida milliy madaniyat va san'atni rivojlantirish, ayniqsa amaliy san'at va hunarmandchilikni qo'llab-quvvatlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Jumladan, **O'zbekiston Respublikasining "Madaniyat to'g'risida"gi Qonuni (2018-yil 28-dekabr)** madaniy merosni asrash, uni rivojlantirish va keng targ'ib qilishning huquqiy asoslarini belgilab beradi. Ushbu qonunda milliy amaliy san'atni qo'llab-quvvatlash, an'anaviy hunarmandchilikni rivojlantirish hamda yosh avlodni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash masalalari alohida ta'kidlangan.

Bundan tashqari, **O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 17-noyabrdagi PQ-3391-son qarori** "Hunarmandchilikni yanada rivojlantirish va hunarmandlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida" milliy amaliy san'atni rivojlantirishda muhim normativ-huquqiy asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu qaror asosida hunarmandlarga soliq imtiyozlari berish, ularning faoliyatini rag'batlantirish, mahsulotlarini eksport qilish imkoniyatlarini kengaytirish hamda hunarmandchilik markazlarini rivojlantirish kabi muhim chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Shuningdek, **O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-iyundagi PF-5755-son Farmoni** "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirish to'g'risida" madaniyat sohasida tub islohotlarni amalga oshirish, zamonaviy boshqaruv tizimini joriy etish, ijodkorlarni qo'llab-quvvatlash va milliy san'atni xalqaro miqyosda targ'ib qilishga qaratilgan. Ushbu hujjatda zamonaviy texnologiyalarni madaniyat va san'at sohasiga keng joriy etish, yangi innovatsion yondashuvlarni rivojlantirish zarurligi ham alohida qayd etilgan.

Bundan tashqari, so'nggi yillarda "Hunarmand" uyushmasi faoliyatining kengaytirilishi, milliy ko'rgazmalar va festivallarning muntazam tashkil etilishi, amaliy

san'at mahsulotlarini brendlashtirish va eksport qilishga e'tibor qaratilishi ham ushbu sohaning rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, yosh avlodni hunarmandchilikka jalb etish, ularni kasb-hunarga o'rgatish orqali bandligini ta'minlash ham muhim ijtimoiy vazifalardan biri hisoblanadi.

Shu bilan birga, zamonaviy dizayn, marketing strategiyalari, raqamli platformalar va innovatsion texnologiyalar amaliy san'at rivojiga yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Milliy naqsh va bezaklarni zamonaviy mahsulotlar dizaynida qo'llash, turizm sohasida amaliy san'at mahsulotlariga bo'lgan talabning ortishi ham an'anaviylik va zamonaviylik uyg'unligining amaliy natijalarini ko'rsatadi.

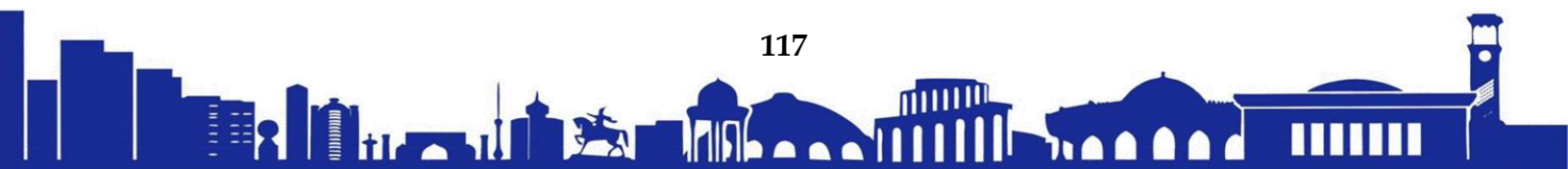
Tadqiqot metodologiyasi va adabiyotlarning tahlili. Milliy amaliy san'atni rivojlantirishda an'anaviylik va zamonaviylik uyg'unligi masalasi bo'yicha ko'plab ilmiy, nazariy va metodik adabiyotlar yaratilgan bo'lib, ular ushbu sohaning tarixiy, estetik va pedagogik jihatlarini chuqur o'rganishga xizmat qiladi. Ushbu adabiyotlar milliy amaliy san'atning shakllanishi, rivojlanish bosqichlari hamda zamonaviy san'at bilan integratsiyasi jarayonlarini tahlil qilishda muhim ilmiy asos bo'lib hisoblanadi.

O'zbek olimlari tomonidan yaratilgan asosiy adabiyotlar ichida **S. Bulatovning "O'zbek xalq amaliy san'ati"** asari alohida o'rin tutadi. Ushbu kitobda xalq hunarmandchiligining asosiy turlari, ularning tarixiy shakllanishi, hududiy maktablari va badiiy bezak xususiyatlari keng yoritilgan. Muallif amaliy san'atni milliy madaniyatning ajralmas qismi sifatida talqin qilib, uning estetik va ma'naviy ahamiyatini asoslab bergan.

Shuningdek, **B. Boymetovning "Naqqoshlik san'ati"** asarida O'zbekiston naqqoshlik maktablarining o'ziga xos uslublari, geometrik va islmiy naqshlarning kompozitsion tuzilishi hamda ularning estetik mohiyati chuqur tahlil qilingan. Ushbu asar amaliy san'atning tasviriy jihatlarini o'rganishda muhim manba hisoblanadi.

R. Hasanovning "Amaliy san'at tarixi" kitobida esa O'zbekiston hududida amaliy san'atning qadimiy ildizlari, uning rivojlanish bosqichlari va ustoz-shogird an'analari ilmiy asosda yoritilgan. Muallif milliy amaliy san'atning tarixiy evolyutsiyasini yoritish orqali uning bugungi kundagi ahamiyatini asoslab beradi.

Pedagogik yo'nalishdagi adabiyotlar orasida **N. Qosimovning "Tasviriy san'at va uni o'qitish metodikasi"** hamda **M. Jo'rayevning "Estetik tarbiya asoslari"** asarlari alohida ahamiyatga ega. Ushbu asarlarda amaliy san'atni o'qitish jarayonida o'quvchilarda ijodkorlik, estetik did va badiiy tafakkurni rivojlantirish usullari yoritilgan.

Mualliflar zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash orqali amaliy san’atni samarali o‘rgatish mumkinligini ta’kidlaydilar.

Xorijiy adabiyotlar ichida **Herbert Readning “The Meaning of Art”** asari san’atning falsafiy va estetik mohiyatini ochib berishi bilan ajralib turadi. Muallif san’atni inson tafakkurini rivojlantiruvchi asosiy omillardan biri sifatida ko‘rib, an’anaviy va zamonaviy san’at o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni yoritadi.

Shuningdek, **Ernst Gombrichning “The Story of Art”** asari san’at tarixining keng qamrovli tahlilini taqdim etadi. Unda turli davrlar san’ati, uslublarning o‘zgarishi va an’anaviy shakllarning zamonaviy san’atga ta’siri ilmiy asosda yoritilgan. Ushbu asar global san’at rivojlanish jarayonlarini tushunishda muhim manba hisoblanadi.

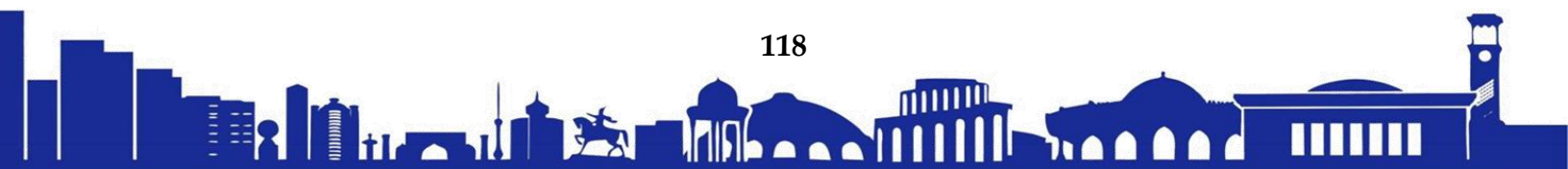
Zamonaviy tadqiqotlar ichida **E. T. To‘raqulovning “Hunarmandchilik va zamonaviy dizayn”** asari alohida ahamiyatga ega bo‘lib, unda milliy hunarmandchilik mahsulotlarini zamonaviy dizayn talablari asosida rivojlantirish yo‘llari ko‘rsatib berilgan. Muallif an’anaviy bezak elementlarini zamonaviy mahsulot dizayniga integratsiya qilish imkoniyatlarini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Bundan tashqari, so‘nggi yillarda chop etilgan ilmiy maqolalar va dissertatsiyalarda amaliy san’atni rivojlantirishda innovatsion yondashuvlar, raqamli texnologiyalardan foydalanish hamda bozor iqtisodiyoti sharoitida hunarmandchilikni rivojlantirish masalalari keng o‘rganilmoqda. Ushbu tadqiqotlar milliy amaliy san’atning nafaqat madaniy, balki iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyatini ham yoritib bermoqda.

Umuman olganda, tahlil qilingan adabiyotlar shuni ko‘rsatadiki, milliy amaliy san’atni rivojlantirishda an’anaviylik va zamonaviylik uyg‘unligi dolzarb ilmiy muammo sifatida qaralmoqda. Biroq ushbu uyg‘unlikni amaliyotda to‘liq va samarali qo‘llash mexanizmlari hali ham chuqurroq tadqiqotlarni talab etadi.

Milliy amaliy san’atni rivojlantirishda an’anaviylik va zamonaviylik uyg‘unligini o‘rganish jarayonida ilmiy bilishning umumilmiy, pedagogik va san’atshunoslikka oid yondashuvlari asos qilib olindi. Mazkur yondashuvlar mavzuning nazariy jihatlarini chuqur tahlil qilish, amaliy holatlarni baholash hamda ilmiy asoslangan xulosalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Mavzuni yoritishda avvalo **analiz va sintez usullaridan** foydalanildi. Analiz yordamida milliy amaliy san’atning tarkibiy qismlari, an’anaviy hunarmandchilik yo‘nalishlari va zamonaviy dizayn elementlari alohida o‘rganildi. Sintez orqali esa ushbu

tarkibiy qismlarning o‘zaro bog‘liqligi, bir-birini to‘ldirishi va uyg‘unlashuvi aniqlanib, yagona ilmiy xulosa shakllantirildi.

Shuningdek, **tarixiy-qiyosiy yondashuv** muhim o‘rin egalladi. Ushbu yondashuv asosida amaliy san‘atning tarixiy rivojlanish bosqichlari, an‘anaviy shakllari hamda zamonaviy davrdagi o‘zgarishlari o‘zaro taqqoslandi. Natijada an‘ana va zamonaviylik o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlik va transformatsiya jarayonlari ochib berildi.

Tizimli yondashuv orqali amaliy san‘at yaxlit bir tizim sifatida qaralib, uning tarkibiy komponentlari - hunarmandchilik, dizayn, estetik tarbiya va innovatsion texnologiyalar o‘zaro aloqadorlikda tahlil qilindi. Bu esa sohaning kompleks rivojlanish mexanizmlarini aniqlashga imkon berdi.

Amaliy san‘at ustalarining faoliyati va ijodiy jarayonlari bevosita kuzatish asosida o‘rganildi. Bu yondashuv real amaliy tajribalarni tahlil qilish, an‘anaviy usullar bilan zamonaviy yondashuvlar uyg‘unligini aniqlash imkonini berdi.

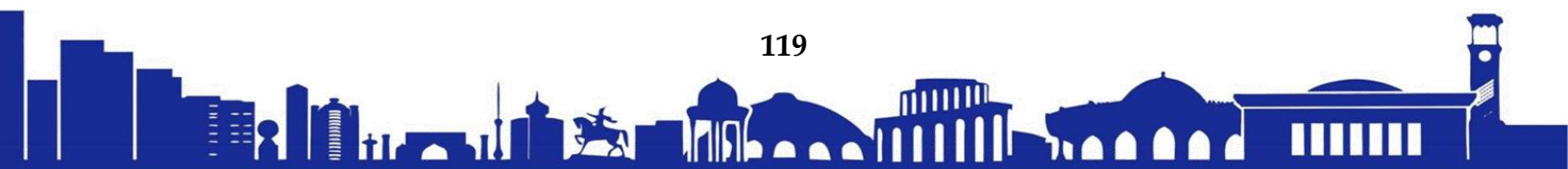
Mavzuga oid ilmiy manbalar - darsliklar, monografiyalar, ilmiy maqolalar hamda xorijiy adabiyotlar chuqur o‘rganilib, ularning mazmuni tahlil qilindi. Ushbu manbalar asosida mavjud ilmiy qarashlar umumlashtirildi va muammo yuzasidan turli yondashuvlar solishtirildi.

Olingan ma‘lumotlar tizimlashtirilib, umumlashtirish usuli yordamida asosiy ilmiy xulosalar ishlab chiqildi. Bu jarayon milliy amaliy san‘atda an‘anaviylik va zamonaviylik uyg‘unligining asosiy yo‘nalishlarini aniqlashga yordam berdi.

Mazkur yondashuvlar majmuasi mavzuni har tomonlama yoritish, ilmiy asoslangan natijalarga erishish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi.

Natijalar. Milliy amaliy san‘atni rivojlantirishda an‘anaviylik va zamonaviylik uyg‘unligini o‘rganish jarayonida olib borilgan tahlillar natijasida bir qator muhim ilmiy xulosalar shakllantirildi.

Avvalo, milliy amaliy san‘atning asosini tashkil etuvchi an‘anaviy hunarmandchilik turlari (naqqoshlik, kulolchilik, kashtachilik, yog‘och o‘ymakorligi va boshqalar) o‘zining tarixiy ildizlari, badiiy ifoda vositalari va estetik qadriyatlarini bilan milliy madaniyatning muhim tarkibiy qismi ekanligi aniqlandi. Ushbu an‘anaviy shakllar bugungi kunda ham o‘z ahamiyatini yo‘qotmagan holda, zamonaviy ijodiy jarayonlar uchun asos bo‘lib xizmat qilmoqda.

Shuningdek, zamonaviy dizayn yondashuvlari, raqamli texnologiyalar va innovatsion uslublar amaliy san'at rivojiga sezilarli ta'sir ko'rsatayotgani ma'lum bo'ldi. Ayniqsa, milliy bezak elementlarini zamonaviy interyer dizayni, moda sanoati va turistik mahsulotlar ishlab chiqarishda qo'llash orqali amaliy san'atning yangi shakllari vujudga kelmoqda.

Tahlillar natijasida an'anaviylik va zamonaviylik o'rtasidagi uyg'unlik amaliy san'atning barqaror rivojlanishida asosiy omillardan biri ekanligi aniqlandi. An'anaviy elementlar san'atga milliylik va o'ziga xoslik bag'ishlasa, zamonaviy yondashuvlar esa uning raqobatbardoshligi va global muhitga moslashuvchanligini ta'minlaydi.

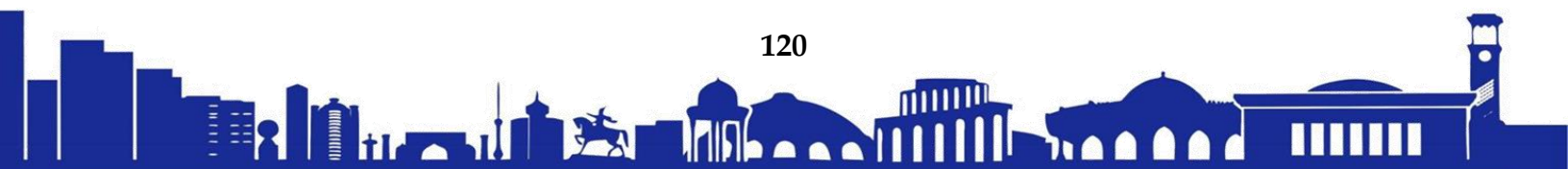
Shu bilan birga, amaliy san'atni rivojlantirishda yosh avlodning ishtiroki muhim rol o'ynashi qayd etildi. Ta'lim jarayonida an'anaviy san'at elementlarini zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish orqali o'quvchilarda ijodkorlik, estetik did va kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirish mumkinligi aniqlandi.

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, milliy amaliy san'atni yanada rivojlantirish uchun an'anaviy merosni saqlab qolish bilan birga, uni zamonaviy talablar asosida takomillashtirish, innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish hamda xalqaro tajribadan samarali foydalanish zarur hisoblanadi.

Munozara. Milliy amaliy san'atni rivojlantirish jarayonida an'anaviylik va zamonaviylik o'rtasidagi munosabat masalasi ilmiy va amaliy jihatdan turlicha yondashuvlarni yuzaga keltiradi. Bir qator tadqiqotchilar an'anaviy san'at shakllarini asl holatda saqlab qolishni ustuvor deb hisoblasalar, boshqalar uni zamonaviy talablar asosida yangilash va transformatsiya qilish zarurligini ta'kidlaydilar. Ushbu ikki yondashuv o'rtasidagi muvozanatni topish bugungi kunda dolzarb ilmiy muammo sifatida qaraladi.

Ba'zi olimlarning fikricha, an'anaviy amaliy san'atning asl ko'rinishini saqlab qolish uning autentikligini ta'minlaydi va milliy madaniy identifikatsiyani mustahkamlaydi. Ularning nazarida haddan tashqari modernizatsiya an'anaviy san'atning mohiyatini yo'qotish xavfini keltirib chiqarishi mumkin. Bu yondashuv ayniqsa tarixiy maktablar va klassik hunarmandchilik an'analarini himoya qilishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Boshqa yondashuv tarafdorlari esa amaliy san'atning rivojlanishi uchun zamonaviy dizayn, raqamli texnologiyalar va innovatsion uslublarni keng joriy etish zarurligini ilgari suradilar. Ularning fikricha, bugungi global bozor sharoitida faqat an'anaviy shakllar

bilan cheklanib qolish san'atning raqobatbardoshligini pasaytiradi va uning rivojlanish imkoniyatlarini cheklaydi. Shu sababli an'anaviy elementlarni zamonaviy shakllar bilan uyg'unlashtirish eng maqbul yo'l sifatida ko'riladi.

Shu bilan birga, ayrim tadqiqotlarda an'anaviylik va zamonaviylikni qarama-qarshi emas, balki bir-birini to'ldiruvchi jarayon sifatida baholash zarurligi ta'kidlanadi. Bu yondashuvga ko'ra, milliy amaliy san'atning rivojlanishi uning tarixiy ildizlarini saqlab qolgan holda, zamonaviy estetik talablar va texnologik imkoniyatlar bilan boyitilishiga asoslanadi.

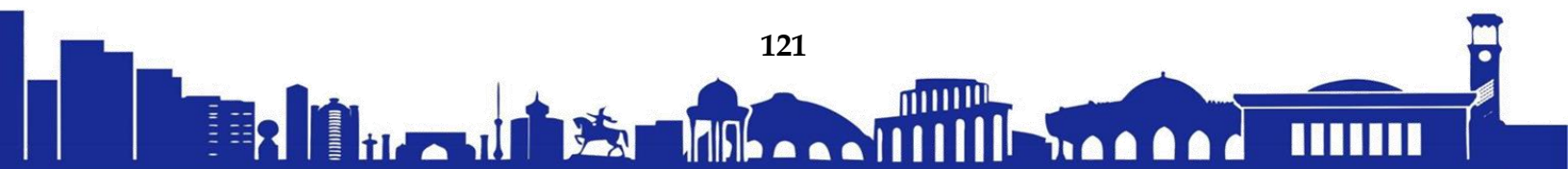
Amaliyot shuni ko'rsatadiki, bugungi kunda muvaffaqiyatli hunarmandchilik mahsulotlari aynan shu ikki yo'nalishning uyg'unlashuvi natijasida yaratilmoqda. Masalan, an'anaviy naqsh va bezak elementlari zamonaviy interyer dizayni, kiyim-kechak sanoati hamda turistik suvenirlar ishlab chiqarishda keng qo'llanilmoqda. Bu esa milliy san'atning nafaqat madaniy, balki iqtisodiy ahamiyatini ham oshirmoqda.

Shu nuqtai nazardan, ilmiy bahslar natijasi shuni ko'rsatadiki, eng to'g'ri yondashuv an'ana va zamonaviylikni qarama-qarshi qo'yish emas, balki ularni uyg'unlashtirish orqali yangi ijodiy imkoniyatlarni yaratishdir. Aynan shu integratsiya milliy amaliy san'atning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi va uning global madaniy jarayonlardagi o'rnini mustahkamlaydi.

Milliy amaliy san'atni rivojlantirish jarayonida an'anaviylik va zamonaviylik uyg'unligi masalasi nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham chuqur tahlilni talab etadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ushbu ikki yo'nalish o'rtasidagi munosabat doimiy o'zgaruvchan bo'lib, u jamiyatning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy rivojlanish darajasi bilan bevosita bog'liqdir.

Amaliy san'atda an'anaviy yondashuvlar asosan ustoz-shogird an'analari orqali shakllanib kelgan bo'lib, bu jarayon milliy maktablarning saqlanib qolishiga xizmat qilgan. Biroq zamonaviy davrda ishlab chiqarish texnologiyalarining rivojlanishi, materiallar xilma-xilligi va global estetik standartlarning paydo bo'lishi ushbu an'anaviy usullarga yangicha yondashuvni talab qilmoqda. Natijada, amaliy san'at ustalari va dizaynerlar an'anaviy bezak elementlarini zamonaviy shakllar bilan uyg'unlashtirishga harakat qilmoqdalar.

Zamonaviy dizayn sohasida milliy motivlardan foydalanish mahsulotlarning nafaqat estetik qiymatini, balki ularning bozordagi raqobatbardoshligini ham oshiradi.

Masalan, milliy naqshlar asosida yaratilgan interyer buyumlari, kiyim dizaynlari va suvenir mahsulotlari ichki va tashqi bozorlarda katta qiziqish uyg'otmoqda. Bu esa amaliy san'atning iqtisodiy ahamiyatini kuchaytiradi.

Shu bilan birga, ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, ba'zi hollarda an'anaviy hunarmandchilik elementlarining haddan tashqari soddalashtirilishi yoki tijorat maqsadlarida noto'g'ri qo'llanilishi natijasida ularning asl badiiy qiymati kamayib ketishi mumkin. Bu holat an'anaviy san'atning autentikligini saqlash masalasini dolzarb qilib qo'yadi.

Pedagogik jihatdan yondashilganda, amaliy san'atni o'qitish jarayonida zamonaviy metodlar va texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarda ijodkorlikni rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Interaktiv metodlar, raqamli dizayn vositalari va loyiha asosida o'qitish usullari orqali talabalar an'anaviy san'atni zamonaviy talqin qilish ko'nikmalarini shakllantirmoqda.

Shuningdek, xalqaro tajribalar tahlili shuni ko'rsatadiki, ko'plab mamlakatlarda milliy amaliy san'atni saqlab qolish va rivojlantirish uchun "heritage design" (meros dizayni) yondashuvi keng qo'llanilmoqda. Ushbu yondashuv an'anaviy elementlarni zamonaviy mahsulotlarga integratsiya qilish orqali madaniy merosni global miqyosda targ'ib qilish imkonini beradi.

Umuman olganda, amaliy san'atning rivojlanish istiqbollari an'anaviylik va zamonaviylik o'rtasidagi muvozanatni to'g'ri saqlashga bog'liq. Ushbu ikki yo'nalishning uyg'unlashuvi nafaqat san'atning estetik qiymatini oshiradi, balki uning ijtimoiy va iqtisodiy salohiyatini ham kengaytiradi.

XULOSA. Milliy amaliy san'atni rivojlantirishda an'anaviylik va zamonaviylik uyg'unligi bugungi kunda muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega bo'lgan dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Amaliy san'at xalqning tarixiy xotirasi, ma'naviy qadriyatlar va estetik qarashlarini o'zida mujassam etgan noyob madaniy meros sifatida jamiyat taraqqiyotida muhim o'rin egallaydi. Tadqiqot jarayonida an'anaviy hunarmandchilikning milliy o'zlikni saqlashdagi o'rni beqiyos ekanligi, uning asosiy badiiy va estetik tamoyillari avloddan-avlodga o'tib kelayotganligi aniqlandi. Shu bilan birga, zamonaviy dizayn, innovatsion texnologiyalar va global bozor talablari amaliy san'atning yangi rivojlanish bosqichini belgilab bermoqda.

An'anaviylik va zamonaviylik o'rtasidagi uyg'unlik amaliy san'atning barqaror rivojlanishida asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. An'anaviy elementlar milliylikni saqlab qolsa, zamonaviy yondashuvlar uning raqobatbardoshligini oshiradi hamda keng auditoriyaga chiqish imkonini yaratadi.

Shuningdek, amaliy san'atni rivojlantirishda ta'lim tizimining roli juda muhim ekanligi ham aniqlanadi. Yosh avlodni milliy hunarmandchilikka qiziqtirish, ularda ijodkorlik va estetik didni shakllantirish orqali sohaning uzluksiz rivojlanishini ta'minlash mumkin. Umuman olganda, milliy amaliy san'atni yanada rivojlantirish uchun quyidagi yo'nalishlar muhim hisoblanadi: an'anaviy merosni asrab-avaylash, zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish, innovatsion dizayn yondashuvlarini qo'llash hamda xalqaro tajribani o'rganish va tatbiq etish. Xulosa qilib aytganda, an'anaviylik va zamonaviylikning uyg'unlashuvi milliy amaliy san'atning kelajakdagi rivojlanish strategiyasini belgilab beruvchi asosiy omil bo'lib, uning nafaqat madaniy, balki iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyatini ham oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Bulatov S. – **O'zbek xalq amaliy san'ati**. – Toshkent: G'.G'ulom nomidagi nashriyot, 2001.
2. Boymetov B. – **Naqqoshlik san'ati**. – Toshkent: O'qituvchi, 2005.
3. Hasanov R. – **Amaliy san'at tarixi**. – Toshkent: Fan, 2008.
4. Qosimov N. – **Tasviriy san'at va uni o'qitish metodikasi**. – Toshkent: O'qituvchi, 2010.
5. Jo'rayev M. – **Estetik tarbiya asoslari**. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2012.
6. To'raqulov E.T. – **Hunarmandchilik va zamonaviy dizayn**. – Toshkent: Ilm Ziyoy, 2018.

